

Інформація
щодо виконання пункту 3 рішення Ради національної безпеки і
оборони України від 13 березня 2020 року «Про невідкладні заходи щодо
забезпечення національної безпеки в умовах спалаху гострої респіраторної
хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»
станом на 02.07.2020 року.

Держпродспоживслужбою з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 та забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення посилено державний санітарно-епідеміологічний нагляд за дотриманням вимог санітарного законодавства на об'єктах систем водопостачання та водовідведення населених пунктів.

Спільно з місцевими органами виконавчої влади та за участю органів місцевого самоврядування здійснюються перевірки дотримання режиму охорони господарської діяльності в зонах санітарної охорони джерел та об'єктів питного водопостачання, правил експлуатації систем питного водопостачання, встановлених режимів їх роботи, правил користування водозабірними спорудами, призначеними для задоволення потреб споживачів у питній воді, контролю за якістю питної води, вимог законодавства щодо здійснення виробничого контролю за якістю та безпечністю питної води на об'єктах водопостачання.

За інформацією територіальних органів Держпродспоживслужби станом на 2 липня 2020 року здійснено 14816 комісійних перевірок об'єктів водопостачання, що склало 22,8 % від загальної кількості таких об'єктів, у тому числі 4995 об'єктів централізованого (45,9%) та 9822 об'єктів децентралізованого водопостачання (18,1%).

Під час здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням санітарного законодавства порушення встановлено на 8285 об'єктах водопостачання (56%), у тому числі на 2975 об'єктах централізованого водопостачання (57%) та 5304 об'єктах децентралізованого водопостачання (54%).

Взято участь у перевірках 647 об'єктів водовідведення, що склало 27,6% від кількості об'єктів водовідведення, порушення встановлено на 270 об'єктах (41,7%).

За результатами проведеного аналізу встановлено, що значний відсоток порушень при перевірках об'єктів централізованого водопостачання встановлено у Запорізькій, Дніпропетровській, Донецькій, Житомирській, Миколаївській, Рівненській, Волинській, Чернівецькій областях (від 98% до 80% відповідно).

Аналогічна ситуація складається і при перевірках об'єктів децентралізованого водопостачання (громадські колодязі, свердловини), зокрема порушення вимог санітарного законодавства встановлено на 54% таких об'єктів.

Так, у Донецькій, Кіровоградській, Харківській, Хмельницькій, Чернівецькій областях порушення встановлено майже на 75% перевірених

об'єктах, а у Миколаївській, Херсонській та Чернівецькій областях майже на всіх обстежених джерелах водопостачання.

Встановлено порушення вимог законодавства на 270 перевірених об'єктах водовідведення, що склало близько 41,7%. Зокрема, при обстеженні цих об'єктів найбільше порушень встановлено у Вінницькій (32), Дніпропетровській (53), Житомирській (18), Запорізькій (11), Київській (22), у Кіровоградській (23), в Одеській (18), Полтавській (11) областях.

Відповідно до укладених договорів здійснюється відбір та дослідження зразків води питної за санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками.

Окрім того, Держпродспоживслужбою посилено державний санітарно-епідеміологічний нагляд за об'єктами водопровідно-каналізаційного господарства, у тому числі щодо здійснення лабораторних досліджень питної води за показниками епідемічної безпеки та санітарно-хімічними показниками.

З цією метою за звітний період досліджено 18023 проб питної води централізованого водопостачання, кількість відхилень складає близько 8%, у тому числі за мікробіологічними показниками досліджено 6594 проби питної води, відхилення склало 5% та 13286 проб за санітарно-хімічними показниками, відхилення складає близько 9,1%. Окрім того, проведено 332 дослідження на вірусологічні показники, встановлено 16 відхилень (4,8%).

Досліджено 3237 проб води питної із джерел децентралізованого водопостачання, із них 34% проб з відхиленнями, у тому числі досліджено 1982 проби за мікробіологічними показниками, відхилення складає 23% та 2013 проб за санітарно-хімічними показниками, відхилення складає 33%. Із врахуванням епідситуації проведено 1139 досліджень на вірусологічні показники, у 2 пробах встановлено відхилення.

Проведено дослідження 1811 проб води поверхневих водойм I категорії за мікробіологічними та санітарно-хімічними показниками, відсоток відхилень складає 1,9%.

За результатами здійснених заходів державного нагляду (контролю) на підставі встановлених порушень санітарного законодавства територіальними органами Держпродспоживслужби ініційовано 876 засідань комісій ТЕБ та НС, видано 2400 приписів та пропозицій, накладено 218 штрафів (Харківська - 89, Сумська - 33, Миколаївська - 38, Житомирська - 27, Вінницька - 22). До правоохоронних органів направлено одну справу. Найгірше вживаються заходи щодо усунення порушень у Київській, Кіровоградській, Луганській, Черкаській, Чернігівській, Чернівецькій областях та м. Києві.

За результатами комісійних перевірок встановлено загальні проблемні питання щодо стану об'єктів централізованого сільського водопостачання, а саме: не проводиться очистка водонапірних веж; зони суворого санітарного режиму не огорожені; порушені терміни проведення обов'язкових профілактичних медичних оглядів працівників декретованого контингенту; не визначені та не облаштовані зони санітарної охорони навколо джерел водопостачання; не розроблені проекти зон санітарної охорони джерел; територія зон санітарної

охорони знаходиться не в належному санітарному стані (не покошені минулорічні чагарники); відсутність виробничого лабораторного контролю води, яка надходить у водопровідну мережу, в повному обсязі згідно ДСанПіН 2.2.4-171-10, профілактичне промивання та дезінфекція водопровідних споруд не здійснюється.

Для усунення порушень, виявлених у ході обстежень, на адресу органів місцевого самоврядування, балансоутримувачам підприємств направлені листи з відповідними пропозиціями щодо вжиття вичерпних заходів реагування та доведення об'єкту централізованого питного водопостачання до нормативних вимог.

У ході проведених комісійних обстежень об'єктів централізованого водовідведення встановлено, що значна кількість комплексів очисних споруд каналізації в населених пунктах області працюють неефективно; не проводиться знезараження господарсько-побутових стоків; незадовільний санітарно-технічний стан приміщень каналізаційно-насосних станцій та хлораторних; побутові приміщення для персоналу потребують ремонту; не створені умови для дотримання працівниками правил особистої гігієни; відсутність засобів індивідуального захисту; порушується періодичність проходження медичних оглядів персоналом.

Окрема особлива увага приділяється питанням знезараження стічних вод від інфекційних лікарень, відділень, місць тимчасового розміщення та об'єктів усіх форм власності, які можуть бути використані для тимчасової обсервації (ізоляції) осіб з ознаками коронавірусної хвороби COVID-19.

Робота спеціалістів Держпродспоживслужби територіальних органів в складі комісій з питань обстеження об'єктів водопостачання та водовідведення населених пунктів триває.

Інформація щодо проведених заходів оприлюднюється на офіційному сайті Держпродспоживслужби та її територіальних органів.

Додаткова інформація у розрізі територіальних органів Держпродспоживслужби.

На виконання протоколу № 12 позачергового засідання Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій від 22 червня 2020 року та протоколу № 13 засідання Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій від 24 червня 2020 року Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів та її територіальні органи разом із Закарпатською, Івано-Франківською, Львівською та Чернівецькою облдержадміністраціями посилили державний санітарно-епідеміологічний нагляд за об'єктами підвищеного епідемічного ризику в місцях підтоплення та розміщення евакуйованого з них населення (водопроводи централізованого господарсько-питного водопостачання населення, об'єкти

децентралізованого господарсько-питного водопостачання, підприємства харчової промисловості, ресторанного господарства, торгівлі, дитячі заклади, місця відпочинку та оздоровлення населення тощо). Також здійснюється проведення щоденного моніторингу щодо інфекційної захворюваності населення в розрізі адміністративних територій із розробленням адекватних до ситуації санітарно-протиепідемічних заходів та посилення через засоби масової інформації санітарно-просвітницької та роз'яснювальної роботи серед населення з питань профілактики інфекційних хвороб, харчових отруень, необхідності дотримання правил особистої гігієни в надзвичайних умовах перебування.

Держпродспоживслужбою направлено відповідне доручення Головним управлінням Держпродспоживслужби в Закарпатській, Івано-Франківській, Львівській, Чернівецькій областях до виконання та щоденного інформування про санепідситуацію.

Зокрема, Головним управлінням Держпродспоживслужби в Закарпатській області з метою посилення державного санітарно-епідеміологічного нагляду на об'єктах систем водопостачання та водовідведення за поточний тиждень проведено 24 комісійні перевірки об'єктів водопостачання (із них 3 централізованого 21 децентралізованого) та 7 об'єктів водовідведення. Виявлено порушення на 2 об'єктах децентралізованого водопостачання (відсутність відомчого контролю якості води).

Затверджено графіки відбору проб води питної для проведення лабораторних досліджень, яким забезпечено організацію та пріоритетність лабораторних досліджень питної води. Станом на 26.06.2020 відібрано 150 проб води питної із них: 114 проб із централізованих джерел водопостачання (60 на мікробіологічні дослідження та 54 на фізико-хімічні дослідження), із них 11 проб не відповідає нормативам (8 за мікробіологічними показниками, 3 за фізико-хімічними показниками). Досліджено 36 проб води із децентралізованих джерел водопостачання (18 на мікробіологічні та 18 на фізико-хімічні показники) із них 8 проб не відповідає нормативам (за мікробіологічними показниками).

Згідно із дорученням від 24.06.2020 р. керівникам міських та районних управлінь і відділів Головного управління Держпродспоживслужби в Закарпатській області ініційовано посилення державного санітарно-епідеміологічного нагляду за об'єктами підвищеного епідемічного ризику в місцях підтоплення та тимчасового розміщення евакуйованого з них населення (водозабори, водопроводи, навчально-виховні заклади, місця відпочинку та оздоровлення населення, підприємства харчової промисловості, ресторанного господарства, торгівлі, об'єктів поводження з побутовими відходами тощо).

За результатами перевірок за поточний тиждень надано 2 приписи про усунення порушень.

В Івано-Франківській області посилено державний санітарно-епідеміологічний нагляд за дотриманням вимог санітарного законодавства на об'єктах систем водопостачання та водовідведення. Разом з місцевими органами

виконавчої влади та за участю органів місцевого самоврядування здійснено перевірки дотримання режиму охорони господарської діяльності в зонах санітарної охорони джерел та об'єктів питного водопостачання, правил експлуатації систем питного водопостачання, встановлених режимів їх роботи, правил користування водозабірними спорудами, призначеними для задоволення потреб споживачів у питній воді, здійснення контролю за якістю питної води та виробничого контролю за якістю та безпечністю питної води у об'єктах водопостачання.

В області за звітний тиждень обстежено 68 водопроводів (37 централізованих та 31 децентралізований об'єкти водопостачання).

Івано-Франківською регіональною державною лабораторією Держпродспоживслужби в Івано-Франківській області відібрано:

122 проби питної води (централізоване водопостачання) із них за мікробіологічними показниками - 59, нестандартних - 9; за санітарно-хімічними показниками - 44, нестандартних - 8, на вірусологічні показники - 19, відхилень немає.

178 проби питної води (децентралізоване водопостачання), із них за мікробіологічними показниками - 82, нестандартних - 24; за санітарно-хімічними показниками - 64, нестандартних - 13, на вірусологічні показники - 32, відхилень немає.

Керівникам органів місцевого самоврядування районів надані методичні рекомендації щодо дезінфекції громадських та індивідуальних колодязів, необхідності проведення впорядкування місць громадського водокористування, розташованих на підлеглий адміністративній території.

Контроль за якістю питної води здійснюється виробничими лабораторіями управлінь водопровідно-каналізаційного господарства та акредитованими лабораторіями.

За результатами перевірок керівникам водопровідно-каналізаційних господарств районів, сільським головам, головам об'єднаних територіальних громад, керівникам органів місцевого самоврядування направлені листи з пропозиціями щодо посилення контролю за дотриманням режиму в межах зон санітарної охорони водопроводу, забезпечення дотримання вимог правил експлуатації систем питного водопостачання та водовідведення, технологічних регламентів водопідготовки; забезпечення водопроводів необхідним запасом хлорреагентів для знезаражування питної води, проведення регулярного визначення вмісту залишкового хлору у воді, проведення переобліку, дезінфекції та паспортизації громадських криниць.

Надані інформаційні матеріали щодо профілактики поширення коронавірусу SARS-CoV-2 для розміщення їх біля джерел децентралізованого водопостачання (каптажі, громадські криниці).

Головним управлінням Держпродспоживслужби в Київській області із врахуванням санітарно-епідемічної ситуації організовано відбір проб питної води

та проведення лабораторних досліджень за даними відомчого лабораторного контролю проведеного підприємствами водопостачання атестованими лабораторіями досліджено 9508 проб питної води з джерел централізованого водопостачання, зокрема за санітарно - хімічними показниками 8165 проб, з них не відповідали вимогам ДСанПіНу №2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» – 73 проби (жорсткість, кольоровість, каламутність, загальне залізо); за мікробіологічними показниками досліджено - 1343 проби, з них з відхиленням - 9 проб.

Згідно інформації наданої органами місцевого самоврядування (комунальними установами, що забезпечують населення питною водою), адміністраціями підприємств також організовано в рамках додаткового виробничого контролю в період карантину проведення лабораторних досліджень води питної з РЧВ, водонапірних башт, мережі за умов укладених угод з ДУ «Київський обласний лабораторний центр МОЗ України» та іншими акредитованими лабораторіями.

Також, в зв'язку з ускладненою епідемічною ситуацією, керівництвом комунальних підприємств водопостачання в районах Київської області прийнято рішення про збільшення концентрації хлору у воді до максимально допустимого рівня 1,2 мг/дм³.

Фахівцями районних управлінь Головного управління за результатами проведених комісійних перевірок та виявлених порушень направлено 82 інформаційних листа на адреси комунальних підприємств та органів місцевого самоврядування для реагування.

Головним управлінням Держпродспоживслужби в Одеській області станом на 25.06.2020 відібрано 247 проб питної води з об'єктів та мереж централізованого водопостачання, 28 проб питної води з об'єктів децентралізованого водопостачання (бюветні комплекси та пункти доочистки питної води) на санітарно- хімічні, санітарно - мікробіологічні, паразитологічні та 136 проб питної води на вірусологічні показники. Розпочато відбір та дослідження складу та властивостей морської води в місцях водокористування населення (відібрано 10 проб) та води водойм (відібрано 45 проб) на санітарно-хімічні та паразитологічні показники.

Окрім того, досліджено 233 проби питної води централізованого водопостачання, з яких 85% досліджених проб питної води за санітарно-хімічними показниками, у тому числі за вмістом токсичних елементів (бор, кремній, молібден, марганець, нітрити, хром загальний, натрій), не відповідають нормативним вимогам. Встановлено невідповідність проб питної води на мікробіологічні показники у 15,4% досліджених проб. Вірусне забруднення питної води встановлено у 17% досліджених проб з об'єктів централізованого та 10% з об'єктів децентралізованого водопостачання. Всі досліджені проби питної води на паразитологічні показники відповідають

нормативним вимогам. Решта проб питної, річкової та морської води знаходиться в роботі.

Суб'єктам господарювання за результатами проведених комісійних перевірок та здійсненого лабораторного контролю якості та безпечності питної води направлено 331 пропозиція щодо усунення порушень чинного законодавства.

Головним управління Держпродспоживслужби в Херсонській області за минулий тиждень комісійно перевірено 34 об'єкти систем водопостачання.

Генічеським, Голопристанським, Скадовським районними та Чаплинським міжрайонним управліннями протягом тижня проводились комісійні обстеження об'єктів локального централізованого водопостачання оздоровчих закладів районів з метою визначення санітарно-технічного стану водопровідної мережі, контролю проведення очищення, промивки, дезінфекції внутрішньої поверхні запасних або регулюючих ємностей водопровідних споруд (свердловин, резервуарів), водопровідної мережі, утримання територій зон санітарної охорони свердловин забезпечення проведення перед відкриттям закладів необхідних лабораторних досліджень проб питної води на відповідність вимогам ДСанПіН2.2.4-171-10.

За результатами проведеного заходу надано пропозиції керівникам 6 оздоровчих закладів стосовно проведення благоустрою першого поясу зон санітарної охорони свердловин (покіс трави). Всі артезіанські свердловини знаходяться в робочому стані. Питна вода подається цілодобово. Контроль якості питної води проводиться за фізико-хімічними та бактеріологічними показниками, досліджується вода із артезіанських свердловин та водопровідної мережі, за результатами лабораторного дослідження якість питної води відповідає вимогам діючого законодавства.
